

Informe de gestió, 1a etapa Suplement

Centre de Coordinació COVID-19 /
Oficina Integrada de Coordinació i Intervenció COVID-19 per a residències de
gent gran

Març, abril i maig 2020

Relatora del document

Montse Casamitjana Abella, Coordinadora emèrita de l'Oficina Integrada de Coordinació i Intervenció COVID-19 per a residències de gent gran

Han col·laborat:

Delfí Cosials i Pueyo, Coordinador de l'Oficina de Residències de Barcelona.
Director d'estratègia i coordinació de la Regió Sanitària Barcelona ciutat / Consorci Sanitari de Barcelona.

Raquel Gutiérrez Gallego, Coordinadora organitzativa de l'Oficina de Residències de Barcelona. Consorci Sanitari de Barcelona.

Edició

Desembre, 2021

**Aquesta edició és complementària a l'
"Informe de gestió, 1a. etapa.
Març 2020 (constitució) – Febrer 2021 (finalització vacunació massiva)"
editat al setembre 2021, i generant la 2a. edició al desembre 2021**

Índex

Oficina integrada de coordinació i intervenció COVID-19 per a residències de gent gran	4
Etapa 1	6
Etapa 2	7
Etapa 3	10
Etapa 4	12
Governança del Centre de Coordinació COVID-19 / Oficina Integrada de Coordinació i Intervenció COVID-19 per a residències de gent gran: entitats que la conformen, responsabilitats de cadascuna i eines de les que disposen. responsabilitats i eines dels membres de l'Oficina	14

Oficina integrada de coordinació i intervenció COVID-19 per a residències de gent gran

El sistema residencial, des de l'inici de la crisi de la COVID-19, pateix l'impacte directe de la malaltia en els seus usuaris, així com també en el seu personal. La pròpia estructura d'un sistema molt atomitzat fou en si mateix una dificultat evident de gestió davant la COVID-19 a la ciutat de Barcelona. A l'inici del període de confinament el dia 13 de març de 2020, hi havia un total de 296 residències on s'atenien un total de 14.138 persones residents, que per les seves característiques de salut i envelliment, dependència i fragilitat són població vulnerable per afrontar la pandèmia.

En el període d'aquest informe es constata que la morbiditat i mortalitat de la COVID-19 castiga especialment a les persones de més edat. Les residències de gent gran son, arreu, un dels focus de l'epidèmia ja que concentren un gran nombre de persones d'edat avançada en espais tancats i en alguns casos força reduïts. Les residències en no ser centres sanitaris no tenen capacitat de reacció i la majoria del personal que hi treballa té manca de formació i de protecció específica.

Davant d'aquesta situació alarmant, a partir del 29 de març es crea un dispositiu de coordinació urgent sobre totes les residències de gent gran de Barcelona ciutat, s'anomena Centre de Coordinació COVID-19 per a Residències. Engloba:

Persones grans

- Residència assistida per a gent gran de caràcter temporal o permanent
- Habitatge tutelat per a gent gran de caràcter temporal o permanent
- Llar residència per a gent gran de caràcter temporal o permanent

Persones amb discapacitat

- Residències i Llars Residències per persones amb discapacitats intel·lectuals
- Residències i Llars Residències per persones amb discapacitats físiques

Persones amb malaltia mental i/o addiccions

- Residències per persones amb malaltia mental
- Llars Residències per persones amb malaltia mental

Comunitats Terapèutiques i pisos de reinserció per atenció a les drogodependències

Unitats de convivència estable que se li van assignant progressivament.

El Centre de Coordinació COVID-19 es constitueix com a òrgan interdepartamental i interinstitucional amb la participació de la Generalitat: Departament de Presidència, Departament de Salut i Departament de Treball, Afers socials i Famílies (DTASF); Atenció Primària de Salut (EAP Vallcarca), Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB), Consorci Sanitari de Barcelona (CSB), i Consorci de Serveis Socials de

Barcelona (CSSBcn), i que evoluciona a Oficina Integrada de Coordinació i Intervenció COVID-19 per a residències de gent Gran.

I, des del punt de vista operatiu, en Comitè clínic social i de trasllats per la gestió majoritàriament sanitària sense oblidar la social.

Els seus objectius principals son:

- Drenatge de residències sense capacitat de confinament i el trasllat de persones residents a hospitals o altres centres.
- Recerca i obertura d'espais alternatius que permetin drenar a residents COVID+ (amb símptomes i/o contactes) i també residents COVID-.
- Elaboració de plans de contingència amb l'assessorament de l'ASPB i Bombers de Barcelona.
- Neteja i desinfecció de les residències segons el que determini la Comissió clínic social.
- Seguiment diari de la situació i del funcionament.
- Mobilització de recursos humans.
- Detecció de problemes de disponibilitat de material de protecció (sense fer-ne la gestió).
- Elaboració de protocols de gestió del dol.

L'evolució de l'Oficina durant aquests mesos s'estructura en 4 etapes.

Etapa 1. Tasques ineludibles, prèvies de gestió de la crisi, inici 13 març. Centralitzada a l'Oficina.

Orientació inicial: residències de persones grans. Casos individuals i per centre.

Definició del concepte residència “vermella” (afectació massiva Covid-19 de residents).

Accions de comprensió de la situació i de coordinació de la resposta:

- organització del Consorci Sanitari de Barcelona
- inventari de residències, distribució per AIS, ABS i EAR
- organització del treball cooperatiu amb el Consorci de Serveis Socials de Barcelona
- elaboració del contingut del Pla de contingència Covid-19 de les Residències
- obertura del centre Casa del Mar (persones amb discapacitats), corresponent a l'EAP Les Hortes, per facilitar el trasllat per buidatge de Residències de persones amb discapacitats.

Desplegament normatiu

- Reial decret 463/2020, de 14 de març.
- Orden SND/265/2020 del 19 de marzo, de adopción de medidas relativas a las residencias de personas mayores y centros socio-sanitarios, ante la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.
- Resolució de 21 de març de 2020.
- Prescripció de teràpies respiratòries domiciliàries (24/3) CatSalut.

Etapa 2. Cerca de mecanismes per absorbir i reduir el impacte COVID-19, inici 29 de març. Centralitzada a l'Oficina.

Blocs consecutius:

- a. Redacció del **Pla de mesures de xoc** per donar resposta a la situació d'emergència Covid-19 de les residències de gent gran a la ciutat de Barcelona com a acció a curt termini per tal de recuperar els procediments sanitaris i aplicar-los a la realitat; amb l'objectiu de fer visible i enfortir la xarxa pública de salut i l'organització sanitària reforçant l'atenció primària i el seu vincle amb l'especialitzada, la intermèdia i la regió sanitària.

Objectiu: reduir la pressió assistencial derivada de l'atenció a les persones Covid+ dins les residències de gent gran.

Disposar d'estoc de llits lliures a les residències que permeti la mobilitat interna per limitar els trasllats a l'exterior.

Permetre a les residències l'aplicació del Pla de contingència.

Mètode

1. Classificar sistema residencial en residències Covid+, Covid- i mixtes en funció de la seva estructura i capacitat de resposta.
2. Traslladar les persones Covid+ a recursos especialitzats.

Procediment

Pas 1: Els Equips d'Atenció Primària (EAP) valoren i classifiquen cada situació i informen a l'Oficina de la necessitat i prioritat de derivació per que activi el procediment en base als següents paràmetres:

1.1. Covid+ i contagiats (confirmats o amb símptomes), i destí disponible:

- Autònoms: Hotel Salut, poden retornar a la residència en un període de 15 dies.
- No autònoms: a Pavellons Salut.
- MACA, si la residència pot fer el confinament no es traslladen; si no pot, atenció intermèdia.

1.2. Asintomàtics, grau 1 de dependència o autonomia, destí a hotels convencionals.

Pas 2: Trasllat efectiu de cada persona d'acord amb els criteris de classificació: CSSBcn i CSB.

Pas 3: Traçabilitat i seguiment: CSB

- b. Redacció del **Pla assistencial**, amb l'objectiu de donar resposta a la situació sanitària i social de la Covid-19 de les residències de gent gran a la ciutat de Barcelona per tal de normalitzar les actuacions i procediments, i donar-los continuïtat.

A partir de la Instrucció 02/2020 de mesures extraordinàries (27 març), l'atenció primària (AP) és l'equip de referència de primera instància; s'activen els 56 equips d'AP a la ciutat i l'EAR passa a ser un equip de reforç de l'AP.

Mètode

Es cerquen i creen espais d'aïllament temporal (sanitaritzats o no) i de descàrrega residencial per poder traslladar i atendre les persones residents afectades quan no sigui possible fer l'aïllament corresponent en la seva residència. S'identifiquen: FREMAP, MC Copèrnic i Clínica Sant Jordi.

Els perfils identificats son: residents que, amb molta probabilitat, no estan afectats per la Covid-19 i residents Covid-19 positius confirmats.

S'exclouen d'aquest dispositiu aquelles persones que tinguin necessitats d'atenció hospitalàries o bé sociosanitàries, també aquelles amb deteriorament cognitiu i demències, i alta dependència.

En cas d'atenció al final de vida, es segueixen les recomanacions de les guies corresponents actualitzades limitant la mobilització a aquelles persones que se'n puguin beneficiar.

criteris de prioritació del buidatge i/o tancament aplicables als centres: aquells amb

- menys de 25 places, amb impossibilitat d'aïllament i una alta afectació Covid-19
- més del 25% de persones afectades de Covid-19.

Ajustat en funció del nombre de

- persones residents amb simptomatologia o diagnòstic Covid-19 sobre el total de residents
- professionals en situació d'aïllament per sospita o confirmació Covid-19 sobre el total de professionals del centre

Les residències buidades son: La Mercè, Star, Marvi Parc, Grusean.

S'estableixen el recursos humans necessaris i l'estructura física adient dels centres receptors en línia amb els habituals en un centre residencial públic.

S'estableixen les actuacions prèvies al trasllat per assegurar el trasllat efectiu dels residents cap al servei residencial de destinació, les condicions a l'arribada i el seguiment durant l'estada de les persones al nou servei residencial. La direcció de la residència prepara el trasllat i comunica amb la família.

Desplegament normatiu

RESOLUCIÓ SLT/789/2020, de 27 de març, d'adopció de mesures excepcionals d'ordenació i d'intervenció sanitària a les residències socials.

Etapa 3. Elaboració del Pla de contingència per cada residència i l'enfortiment de les capacitats del sistema residencial, inici 4 d'abril. Centralitzada a l'Oficina.

Objectius

- Elaborar per part de la direcció de cada residència del seu Pla de contingència Covid-19 que defineixi la gestió del Covid-19 dins el propi equipament; conjuntament amb Bombers de Barcelona i Salut Pública.
 - Diagnosticar la capacitat real del sistema de residències per dur a terme el confinament de Covid+: nivells 1, 2, 3 i 4.
- Ampliar els recursos: espais, personal i material de protecció (EPI) a les residències per afrontar la gestió de la pandèmia en condicions de seguretat.
- Preparar els circuits de diagnòstic PCR un per cada AIS.

Pla de contingència, procediment

Pas 1: Determinació de la capacitat i del mètode adequat perquè les residències elaborin el seu propi Pla de contingència

- Autoreddacció, amb el suport del CSSBcn i DTSAF.
- Acompanyament per part de Bombers, Metges sense fronteres (MSF) i ASPB, in situ.

Pas 2: Valoració, aprovació o esmena per part de l'ASPB i CSB.

Pas 3: Determinació de la capacitat real de resposta del sistema residencial en funció dels plans de contingència. Qüestions per cada residència:

- Possibilitat d'aplicar el pla de contingència: si/no.
- Capacitat màxima d'aïllament: xifra.

Continuïtat d'objectius assistencials

- Trasllats de persones simptomàtiques a criteri d'Atenció Primària, si cal.

Ampliació dels recursos disponibles

Nous espais de descàrrega i reordenació incorporats: R Marvi Parc, R Paral·lel, Llars Mundet "Margarida Xirgu" i MUTUAM Collserola.

Pel que fa als professionals, agents: àrea d'empresa del SOC, Feina Activa, patronals i proveïdors, Metges Sense Fronteres, recursos finançats pel DTASF, mobilització fisioterapeutes MCSS, Barcelona Activa. Seguiment diari de les demandes.

Pel que fa al material: disponibilitat d'una Oficina tècnica de gestió professionalitzada i única: planificació, establiment de ratis, gestió d'estocs, control i distribució del material. Salut, DTASF i Ajuntament.

Pel que fa a la formació dels professionals en l'ús d'EPI i seguretat laboral, aplicació de criteris del pla de contingència: MSF, ASPB, Departament de Salut, Secretaria Salut Pública, Institut Català de Seguretat i Salut Laboral, DTASF, Oficina.

Reciclatge: sistema de reciclatge d'EPI autònom a les residències i sistema de reciclatge centralitzat.

Desplegament normatiu

- 10 d'abril: Pla d'acció per la gestió de persones en l'àmbit residencial i l'assistència sanitària en situació de pandèmia per COVID-19, Servei Català de la Salut
- Decret llei 12/2020, de 10 d'abril, pel qual s'adopten mesures pressupostàries, en relació amb el Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya, en l'àmbit tributari i en l'estructura de l'Administració de la Generalitat, per pal·liar els efectes de la pandèmia generada per la COVID-19, Responsabilitat DS.

Etapa 4. Estabilització del Sistema, inici 20 d'abril. Descentralitzada.

Objectius

- mantenir i sostenir el Sistema
- iniciar el retorn dels desplaçats des dels hospitals d'aguts i d'intermèdia

Tasques i responsables

- Informar diàriament de l'estat dels seus residents, de la situació de la plantilla i del consum de material: Direcció de les residències
- monitoratge de l'estat i de la situació: CSSBcn
- monitoratge i dotació setmanal de material i personal:DTASF
- identificació de casos crítics i propostes de derivació entre sistema o cap al sistema de salut: Oficina.
- seguiment de les necessitats de les residències i activació de recursos assistencials o del procés de derivació: EAPs i implicació d'AIS.

Fets transcendents

- Inici operatiu dels 4 circuits de diagnòstic PCR per AIS.
- Incorporació de les Delegades de Residències.
- Identificació de nous espais i reordenació; s'estructuren centres Covid+ i centres Covid- amb la següent disponibilitat de llits.

Covid+

- Para-iel: 210 llits
- FREMAP: 44 llits
- MC Copèrnic: 30 llits
- MUTUAM Collserola: 20 llits
- Lepant: 19 llits

Covid-

- Mundet: Margarida Xirgu: 27 llits
- Mundet: Salvador Dalí: 27 llits
- Hotel Room Mate Carla: 80 llits
- Marvi Parc: 50 llits
- Dovela: 48 llits
- Arboç: 20 llits

Residències intervingudes per motius de gestió inadequada de la Covid-19 en el centre amb substitució de l'entitat gestora: Bertran i Oriola, Mossèn Vidal i Aunós.

Residències tancades: Grusean, Pere Relats, Star, Vinyet, Centre gerontològic Anna, Palau, Emily, Bacumar.

Activació del Servei d'Inspecció: Residència Venero

L'etapa 4a finalitza l'11 de maig amb el traspàs a l'Oficina Tècnica de Coordinació de Residències per la normalització i consolidació de la resposta.

Governança del Centre de Coordinació COVID-19 / Oficina Integrada de Coordinació i Intervenció COVID-19 per a residències de gent gran: entitats que la conformen, responsabilitats de cadascuna i eines de les que disposen.

Ajuntament de Barcelona

- Coordinació de l'Oficina integrada i dels grups de treball ad hoc.
- Coordinació amb Bombers i Guàrdia Urbana de Barcelona.
- Coordinació de desinfeccions i neteges amb el DTASF.
- Presa de decisions estratègiques.
- Procediments d'obertura de nous centres.
- Activació urgent del Servei d'Atenció Domiciliària (SAD).
- Activació de la contractació de personal.
- Coordinació de la dotació de material.

CSB

- Posada en marxa, seguiment i suport assistencial als nous centres.
- Coordinació residències / EAP / EAR.
- Pla d'intervenció de cribratge a les persones residents que viuen a les residències prioritzades.
- Gestió del retorn a residències des d'hospitals i centres socio-sanitaris.
- Activació de desinfeccions.
- Coordinació de trasllats i traçabilitat.

CSSBCN

- Acompanyament de les residències.
- Demanda personal.
- Activació de desinfeccions.

Eines

- Formularis diaris
 - Dades de situació
 - Material i professionals
- Contactes
 - correu electrònic per a la petició de reforç de professionals
 - telèfon per suport i acompanyament
- Traçabilitat de trasllats
- Cobertura de desinfeccions i neteja
- Capacitat de les funeràries.